

НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О.БОГОМОЛЬЦЯ

Кафедра описової та клінічної анатомії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор закладу вищої освіти
З науково-педагогічної та навчальної роботи
д.мед.н., професор Олег Власенко
«   » серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Первинна хірургічна техніка (ОХТА)

Освітній рівень : другий (магістерський) рівень вищої освіти

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 221 «Стоматологія»

Освітня програма: ОПП «Стоматологія»

2024-2025 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Первинна хірургічна техніка (ОХТА)» (варіативна складова) для студентів за освітнім рівнем другий (магістерський), спеціальністю 221 «Стоматологія», 3 курсу стоматологічного факультету.

Розробники: професор кафедри описової та клінічної анатомії, д.м.н., професор Шевченко О.О., доцент кафедри описової та клінічної анатомії, к.м.н., доцент Кобзар О.Б., доцент кафедри описової та клінічної анатомії к.м.н., доцент Хворостяна Т.Т., доцент кафедри описової та клінічної анатомії к.м.н., доцент Пархоменко М.В.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри описової та клінічної анатомії Національного медичного університету імені О.О. Богомольця
Протокол від № 1 « _____ » 2024 року

Завідувач кафедри описової та клінічної анатомії
д.мед.н., професор

І.В. Дзевульська

Схвалено на засіданні циклової методичної комісії
з природничих дисциплін
Протокол № 1 від « _____ » 2024 року

Голова циклової методичної комісії
з природничих дисциплін Національного
медичного університету імені О.О. Богомольця
к.б.н, доцент

Л.В. Яніцька

Перезатверджено:

на 20__/20__ н.р. _____ Яніцька Л.В. «__» _____ 20__ р. протокол №__
на 20__/20__ н.р. _____ Яніцька Л.В. «__» _____ 20__ р. протокол №__
на 20__/20__ н.р. _____ Яніцька Л.В. «__» _____ 20__ р. протокол №__
на 20__/20__ н.р. _____ Яніцька Л.В. «__» _____ 20__ р. протокол №__

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів - 3	Галузь знань – 22 «Охорона здоров'я»	Вибірковий компонент	
Модуль -1	Спеціальність – 221 «Стоматологія»	Рік підготовки	
Змістових модулів – 3		3-й рік	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – мультимедійна презентація з сучасних оперативних втручань		Семестр	
		4 (5)-й	
Загальна кількість кредитів/ годин - 90		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 4	Освітній рівень- другий (магістерський) рівень вищої освіти	10 год	
		Практичні заняття	
		20 год.	
		Лабораторні	
		-	
		Самостійна робота	
		-	
		60 год.	
		Індивідуальні завдання:	
		Реферат	
Вид контролю:			
Диференційний залік			

2.Мета, очікувані результати навчання та критерії результатів навчання

Мета.

набуття кожним студентом компетентностей з клінічної анатомії ділянок та первинної хірургічної техніки, необхідних для практичного застосування технічних прийомів при оперативних втручаннях.

Завдання навчальної дисципліни відповідно до освітньої програми

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування у здобувачів освіти компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

ЗК 3. . Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел

ЗК 9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 12. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК)

ФК2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.

ФК5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги: визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

ФК 8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.

ФК 9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми; за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання.

ПРН2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу.

ПРН3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні) за списком 5, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань.

ПРН19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

ПРН20. Організувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

Пререквізити учбової дисципліни:

- базується на вивченні студентами анатомії людини, медичної біології, гістології, цитології і ембріології, біофізики, латинської мови.

Кореквізити учбової дисципліни:

- базується на вивченні студентами патоморфології, патофізіології, пропедевтика внутрішньої медицини, загальної хірургії в тому числі сестринської практики, базовими медичними навичками в хірургічному відділенні інтегрується з цими дисциплінами.

Постреквізити учбової дисципліни:

- закладає основи для вивчення студентами деонтології, усіх клінічних дисциплін і в майбутній професійній діяльності.

Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний контроль передбачає 100% опитування студентів групи з обов'язковим оцінюванням всіх складових елементів заняття: тестового контролю, усного опитування, опису препаратів (прийом практичних навичок) і перевірки самостійної роботи студентів. На кожному практичному занятті викладач оцінює знання кожного студента за загальною шкалою оцінювання «5-4-3-2», визначає середню арифметичну оцінку (за кожен складову), яку переводить у бали згідно розподілу, визначеного кафедрою. Якщо під час визначення балів за заняття середньоарифметична оцінка становить «2», то це відповідає 0 кількості балів. Вага кожної теми у межах терміну вивчення дисципліни однакова.

Критерії оцінювання результатів навчання

Відмінно (“5”) - Студент правильно, чітко і логічно і повно відповідає на всі стандартизовані питання. Стабільно правильно вживає анатомічні і хірургічні терміни. Робить узагальнення матеріалу, доповнює свою відповідь знанням додаткової літератури. Правильно ідентифікує хірургічний інструментарій і дає чітку відповідь про мету його застосування під час оперативного втручання.

Добре (“4”) - Студент правильно, інколи за допомогою пояснювальних питань, відповідає на стандартизовані питання поточної теми. Правильно вживає анатомічні і хірургічні терміни. З окремими помилками проводить ідентифікацію хірургічного інструментарію і дає неповну відповідь про мету його застосування під час оперативного втручання.

Задовільно (“3”) - Студент неповно, за допомогою пояснювальних питань, відповідає на стандартизовані питання. Не може самостійно побудувати чітку, логічну відповідь. Неповно вживає анатомічні і хірургічні терміни. З помилками ідентифікує хірургічний інструментарій і не дає відповіді про мету його застосування під час оперативного втручання.

Незадовільно (“2”) - Студент не знає матеріалу або відповідає на поставлені питання поточної теми недостатньо, неповно, не може побудувати логічну відповідь, не відповідає на додаткові питання, не розуміє змісту навчального матеріалу. Неправильно ідентифікує хірургічний інструментарій і не дає відповіді про мету його застосування під час оперативного втручання.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1. Загальні правила первинної хірургічної техніки.

Тема 1. Хірургічні інструменти

Поділ на групи. Правила практичного використання інструментів для роз'єднання тканин, для фіксації тканин та інструментів для зупинки кровотечі для з'єднання тканин. Правила тримання інструментів під час роботи. Правила практичного використання інструментів для з'єднання тканин Інструменти спеціального призначення. Зшивальна апаратура

Тема 2. Види швів. Вузли. Сучасні методи з'єднання тканин

Шовний матеріал, його сучасні види. Формування практичних навиків виконання різних видів швів та в'язання вузлів. Техніка ін'єкцій і вливань. Венесекція та венепункція

Змістовний модуль 2. Особливості первинної хірургічної обробки (ПХО) ран та зупинки кровотечі на голові та шиї.

Тема 3. Принципи первинної хірургічної обробки (ПХО) ран при непроникаючих та проникаючих пораненнях склепіння черепа. Принципи роз'єднання та з'єднання тканин склепіння черепа з урахуванням клінікоанатомічних особливостей будови. Способи тимчасової та остаточної зупинки кровотечі в цій ділянці. Опанування техніки накладання косметичних швів.

Тема 4 Принципи роз'єднання та з'єднання тканин лица з урахуванням клінікоанатомічних особливостей будови. Принципи первинної хірургічної обробки (ПХО) ран лица при проникаючих та непроникаючих пораненнях лица. Способи тимчасової та остаточної зупинки кровотечі. Особливості виконання розрізів на обличчі. Основи пластичної хірургії лица. Історія методу, стебла Філатова. Опанування техніки формування стебла Філатова з метою пластики шкіри лица та шиї.

Тема 5. Принципи роз'єднання та з'єднання тканин шиї з урахуванням топографоанатомічної будови шиї. Характеристика ран шиї. Особливості ходу ранового каналу при ножових та кульових пораненнях. Принципи первинної хірургічної обробки (ПХО) ран шиї. Особливості кровотечі з артеріальних та венозних судин шиї, способи їх зупинки. Опанування техніки накладання судинного шва артерій та вен шиї.

Змістовний модуль 3 Особливості первинної хірургічної обробки (ПХО) ран тулуба та кінцівок.

Тема 6.. Принципи роз'єднання та з'єднання тканин грудної стінки з урахуванням топографоанатомічної будови ділянки грудей. Характеристика проникаючих та непроникаючих поранень. ПХО ран грудної клітки, особливості при пневмотораксі.. Опанування техніки накладання шва легені, трахеї, бронха, серця.

Тема 7. Принципи роз'єднання та з'єднання тканин черевної стінки з урахуванням топографоанатомічної будови ділянки живота. ПХО проникаючих та непроникаючих ран живота. Опанування техніки ушивання рани черевної стінки.

Тема. 8. Принципи ПХО ран живота з ушкодженням внутрішніх порожнистих органів. Топографоанатомічне обґрунтування хірургічних прийомів при ушкодженні шлунка, тонкої та товстої кишки. Опанування техніки резекції тонкої кишки з накладанням тонко-тонкокишкового анатостомозу

Тема 9. Принципи ПХО ран живота з ушкодженням внутрішніх паренхіматозних органів. Клінікоанатомічні особливості ран печінки,

підшлункової залози, серезінки, нирки. Опанування техніки ушивання рани печінки.

Тема 10. Принципи роз'єднання та з'єднання тканин кінцівок з урахуванням їх топографоанатомічної будови. Особливості ПХО ран нижньої кінцівки. Способи тимчасової та остаточної зупинки кровотечі. Запобігання виникненню компартмент синдрому. Ампутації : показання, способи, техніка виконання, ускладнення. Опанування техніки накладання шва сухожилка, м'яза, нерва.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	усього	В тому числі				
		Л	П	лаб	інд	СРС
1	2	3	4	5	6	7
<i>Змістовний модуль 1. «Загальні правила первинної хірургічної техніки»</i>						
Тема 1 Хірургічні інструменти.	8		2			6
Тема 2. Види швів. Вузли. Сучасні методи з'єднання тканин	8		2			6
Разом за змістовим модулем 1	16		4	-	-	12
<i>Змістовний модуль 2. Особливості первинної хірургічної обробки (ПХО) ран та зупинки кровотечі на голові та шиї.</i>						
Тема 3 Принципи первинної хірургічної обробки (ПХО) ран при непроникаючих та проникаючих пораненнях склепіння черепа.	10	2	2	-	-	6
Тема 4. Принципи первинної хірургічної обробки (ПХО) ран лиця з урахуванням клінікоанатомічних особливостей будови.	8		2	-	-	6
Тема 5. Принципи первинної хірургічної обробки (ПХО) ран шиї з урахуванням топографоанатомічної будови шиї.	12	4	2			6
Разом за змістовим модулем 2	30	6	6	-	-	18
<i>Змістовний модуль 3 Особливості первинної хірургічної обробки (ПХО) ран тулуба та кінцівок.</i>						
Тема 6. Принципи роз'єднання та з'єднання тканин грудної стінки з урахуванням топографоанатомічної будови ділянки грудей.	8		2	-	-	6
Тема 7. Принципи роз'єднання та з'єднання тканин черевної стінки з урахуванням топографоанатомічної будови ділянки живота.	8	-	2	-	-	6
Тема 8. Принципи ПХО ран живота з ушкодженням внутрішніх порожнистих органів.	8		2			6
Тема 9. Принципи ПХО ран живота з ушкодженням внутрішніх паренхіматозних органів.	8		2			6

Тема 10. Принципи роз'єднання та з'єднання тканин кінцівок з урахуванням їх топографоанатомічної будови. Особливості ПХО ран нижньої кінцівки.	12	4	2			6
Разом за змістовим модулем 3	44	4	10			30
Усього годин	90	10	20	-	-	60

5. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Предметне поле і завдання курсу. Анатомічне обґрунтування особливостей виконання ПХО ран голови.	2
2	Клінікоанатомічне обґрунтування операцій на судинах шиї та виконання блокад в ділянці шиї.	2
3	Хірургічна техніка виконання трахеотомії як невідкладного оперативного втручання.	2
4	Клінічна анатомія верхньої кінцівки. Доступи до судин та нервів.	2
5	Ампутації кінцівок	2
	Всього	10

6. Теми семінарських занять (-)

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Хірургічні інструменти Поділ на групи. Правила практичного використання інструментів для роз'єднання тканин, для фіксації тканин та інструментів для зупинки кровотечі для з'єднання тканин. Правила тримання інструментів під час роботи. Правила практичного використання інструментів для з'єднання тканин Інструменти спеціального призначення. Зшивальна апаратура	2
2	Види швів. Вузли. Сучасні методи з'єднання тканин Шовний матеріал, його сучасні види. Формування практичних навиків виконання різних видів швів та в'язання вузлів. Техніка ін'єкцій і вливань. Венесекція та венепункція	2
3	Принципи первинної хірургічної обробки (ПХО) ран при непроникаючих та проникаючих пораненнях склепіння черепа. Принципи роз'єднання та з'єднання тканин склепіння черепа з урахуванням клінікоанатомічних	2

	особливостей будови. Способи тимчасової та остаточної зупинки кровотечі в цій ділянці. Опанування техніки накладання косметичних швів.	
4	Принципи роз'єднання та з'єднання тканин лица з урахуванням клінікоанатомічних особливостей будови. Принципи первинної хірургічної обробки (ПХО) ран лица при проникаючих та непроникаючих пораненнях лица. Способи тимчасової та остаточної зупинки кровотечі. Особливості виконання розрізів на обличчі. Основи пластичної хірургії лица. Історія методу, стебла Філатова. Опанування техніки формування стебла Філатова з метою пластики шкіри лица та шиї.	2
5	Принципи роз'єднання та з'єднання тканин шиї з урахуванням топографоанатомічної будови шиї. Характеристика ран шиї. Особливості ходу ранового каналу при ножових та кульових пораненнях. Принципи первинної хірургічної обробки (ПХО) ран шиї. Особливості кровотечі з артеріальних та венозних судин шиї, способи їх зупинки. Опанування техніки накладання судинного шва артерій та вен шиї	2
6	Принципи роз'єднання та з'єднання тканин грудної стінки з урахуванням топографоанатомічної будови ділянки грудей. Характеристика проникаючих та непроникаючих поранень. ПХО ран грудної клітки, особливості при пневмотораксі.. Опанування техніки накладання шва легені, трахеї, бронха, серця.	2
7	Принципи роз'єднання та з'єднання тканин черевної стінки з урахуванням топографоанатомічної будови ділянки живота. ПХО проникаючих та непроникаючих ран живота. Опанування техніки ушивання рани черевної стінки.	2
8	Принципи ПХО ран живота з ушкодженням внутрішніх порожнистих органів. Топографоанатомічне обґрунтування хірургічних прийомів при ушкодженні шлунка, тонкої та товстої кишки. Опанування техніки резекції тонкої кишки з накладанням тонко-тонкокишкового анатостомозу	2
9	Принципи ПХО ран живота з ушкодженням внутрішніх паренхіматозних органів. Клінікоанатомічні особливості ран печінки, підшлункової залози, серезінки, нирки. Опанування техніки ушивання рани печінки.	2
10	Принципи роз'єднання та з'єднання тканин кінцівок з урахуванням їх топографоанатомічної будови. Особливості ПХО ран нижньої кінцівки. Способи тимчасової та остаточної зупинки кровотечі. Запобігання виникненню компартмент синдрому. Ампутації : показання, способи, техніка виконання, ускладнення. Опанування техніки	2

	накладання шва сухожилка, м'яза, нерва.	
	Всього	20

8. Теми лабораторних занять (-)

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Хірургічні інструменти. Групи. Класичний хірургічний інструментарій. Сучасні хірургічні інструменти. Формування практичних навиків користування різними видами інструментів для остаточної та тимчасової зупинки кровотечі. Інструменти спеціального призначення. Зшивальна апаратура. Інструменти для сучасної стоматологічної практики.	6
2	Правили з'єднання тканин. Класичний та сучасний шовний матеріал. Інноваційні методи з'єднання тканин. Формування практичних навиків роботи з інструментами для з'єднання тканин. Види швів. Вузли. Види перервних, безперервних швів. Інтрадермальний шов. Формування практичних навиків виконання різних видів вузлів. Формування практичних навиків виконання різних видів швів.	6
3	Види тимчасової та остаточної зупинки кровотечі. Формування практичних навиків виконання різних способів зупинки кровотечі. Практичне використання зовнішніх орієнтирів склепіння черепа, лица та шиї при виконанні ПХО в цих ділянках.	6
4	Клініко-анатомічні особливості будови склепіння черепа. Види поранень – проникаючі, непроникаючі. Сучасні методи зупинки кровотечі на склепінні черепа. Методи зупинки кровотечі із синусів твердої мозкової оболони.	6
5	ПХО ран лица. Види поранень – проникаючі, непроникаючі. Особливості обробки ран в порожнині рота. Шов язика. Методи зупинки кровотечі при пораненнях язика. Способи зупинки кровотечі з носової порожнини.	6
6	ПХО ран шиї. Особливості кровотечі з артеріальних та венозних судин шиї, способи їх зупинки. Особливості ходу ранового каналу при ножових та кульових пораненнях.	6
7	Формування Філатівського стебля. Відпрацювання техніки виконання етапів хірургічного втручання з формування Філатівського стебля. Трахеотомія. Теорія техніки виконання етапів хірургічного втручання по формуванню верхньої трахеотомії	6
8	Клініко-анатомічні особливості ділянки грудей. Проникаючі, непроникаючі поранення. Види пневмотораксу. Особливості ран	6

	із пошкодженням внутрішніх органів. Способи зупинки кровотечі. Топографо-анатомічне обґрунтування оперативних прийомів при ПХО ран грудної ділянки. Шов легень, бронхів, серця.	
9	Клініко-анатомічні особливості ділянки верхньої кінцівки. Топографо-анатомічне обґрунтування способів зупинки кровотечі та хірургічних прийомів при проведенні ПХО ран верхньої кінцівки. З'єднання кісток, шви м'язів, сухожилків, нервів.	6
10	Клініко-анатомічні особливості ділянки нижньої кінцівки. Топографо-анатомічне обґрунтування способів зупинки кровотечі та хірургічних прийомів при проведенні ПХО ран нижньої кінцівки. Теоретичні основи ампутацій нижньої кінцівки. Способи, техніка та ускладнення при проведенні ампутацій.	6
	Всього	60

10. Індивідуальні завдання

- самостійна підготовка до практичних занять
- теоретична підготовка до наступного практичного заняття
- вирішення тематичних тестових завдань,
- вирішування тематичних ситуаційних задач
- написання оглядів літератури, рефератів та презентацій за окремими темами навчального матеріалу з використанням додаткової навчальної та наукової літератури
- ідентифікування анатомічних структур на топографоанатомічних малюнках в розділі «Самостійна робота» на сайті кафедри з наступним заповненням таблиць в зошитах для самостійної роботи
- написання протоколів операцій (письмових робіт) за встановленими темами
- виготовлення топографоанатомічних вологих препаратів
- виготовлення наочних засобів навчання (таблиць, топографоанатомічних малюнків, схем операцій та ін.)
- участь та отримання призових місць у всеукраїнських та інших олімпіадах з навчальних дисциплін

Рекомендовані теми протоколів операцій (письмових робіт)

1. ПХО непроникаючої рани лобово-тім'яно-потиличної ділянки
2. ПХО непроникаючої рани скроневої ділянки
3. ПХО непроникаючої рани соскоподібної ділянки
4. ПХО проникаючої рани лобово-тім'яно-потиличної ділянки
5. ПХО рани щічної ділянки бічного відділу лица
6. ПХО проникаючої рани щічної ділянки бічного відділу лица
7. ПХО рани привушно-жувальної ділянки лица
8. ПХО рани глибокої (міжщелепної) ділянки лица
9. ПХО рани шиї в ділянці піднижньощелепного трикутника
10. ПХО рани шиї в ділянці бычного трикутника

- 11.ПХО рани шиї в ділянці сонного трикутника
- 12.ПХО рани шиї в ділянці лопатково-ключичного трикутника
- 13.ПХО рани шиї в ділянці лопатково-трахейного трикутника
- 14.Нижня трахеостомія
- 15.Верхня трахеостомія
- 16.Конікотомія
- 17.Резекція легені
- 18.Травми трахеї та бронхів.
- 19.Резекція шлунка
- 20.Хірургічне лікування пошкоджень нирки.
- 21.Протезування верхньої кінцівки.
- 22.Протезування нижньої кінцівки.

11.Методи навчання

- словесні (вербальні) методи навчання - інструктаж, пояснення, бесіда, консультування, дискусія навчальна;
- наочні методи навчання – ілюстрування (плакати, схеми, малюнки), демонстрація (навчальні фільми, мультимедійна презентації, біологічні засоби (труп, муляжі, музейні препарати);
- практичні методи – відтворюючі, тренувальні та творчі вправи, експеримент, моделювання.
- інтерактивні методи навчання - фронтальне опитування способом «вільного мікрофону» або «ланцюжка», ділові ігри, ситуаційні задачі або кейс-метод, робота в малих групах з елементами дебріфінгу і навчальної дискусії.

12.Методи та форми контролю, розподіл балів, які утримують студенти, оцінювання

Методи контролю: усний (опитування, виступи із ІРС, вирішування ситуаційних задач), письмовий (контрольні роботи, написання протоколів операцій), практичний (оволодіння практичними навичками), тестовий

Форми контролю: індивідуальні завдання, презентації, перелік стандартизованих питань для практичних занять, індивідуальні завдання для СРС, комплекти тестових завдань для практичних занять, контрольні роботи, ситуаційні задачі, протоколи операцій.

Розподіл балів, які отримують студенти:

Оцінка поточної успішності (поточний контроль) визначається як сума балів оцінки за роботу на кожному практичному занятті. На кожному практичному занятті проводяться такі методи поточного контролю:

- перевірка самостійної письмової роботи на кожне заняття, яка була виконана у позааудиторний час;
- ідентифікування анатомічних структур на топографоанатомічних малюнках в розділі «Самостійна робота» (платформа <https://likar.nmuofficial.com>);
- вирішення тестових завдань за темою кожного практичного заняття (платформа <https://likar.nmuofficial.com>), контроль тестових завдань.

Оцінка поточної успішності визначається за шкалою:

59 % та менше правильних відповідей	оцінка «2»
60% - 74% правильних відповідей	оцінка «3»
75 % -89 % правильних відповідей	оцінка «4»
90-100% правильних відповідей	оцінка «5».

- усна відповідь на стандартизовані питання
- розв'язування клінічних ситуаційних задач;
- контроль практичних навичок на трупах, тренажерах та біологічному матеріалі.

За кожний етап заняття і елемент поточного контролю студент отримує традиційну оцінку «5-4-3-2», із яких викладач формує середню арифметичну оцінку за заняття, яка конвертується у бали згідно шкали (розподілу). У випадку якщо під час формування середньої арифметичної традиційної оцінки за заняття студент отримує «2», то дана оцінка конвертується у 0 балів.

«5» - 14 балів

«4» - 10 балів

«3»- 8 балів

«2»- 0 балів

Контроль та оцінювання письмової роботи «Протокол операції» (не обов'язковий компонент для поглибленого вивчення дисципліни). Оцінювання «Протоколу операції» здійснюється під час відповідного практичного заняття або здійснюються викладачем індивідуально в додатковий час (від 3 до 10 балів) які додаються до суми балів поточної успішності в окремій графі академічного журналу. Студент може виконати одну письмову роботу «Протокол операції» за курс дисципліни.

Контроль та оцінювання індивідуальної самостійної роботи (ІСР) (не обов'язковий компонент для поглибленого вивчення дисципліни). Індивідуальна самостійна робота (ІСР) проводиться у вигляді оглядів літератури, мультимедійних презентацій або відео матеріалів з проблемних та історичних питань клінічної анатомії, розвитку сучасних оперативних втручань тощо. Оцінювання індивідуальної самостійної роботи (ІСР) здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті або здійснюються викладачем індивідуально в додатковий час (від 8 до 4 балів) Бали оцінки ІСР зараховуються в окремій графі академічного журналу.

При засвоєнні кожної теми дисципліни за поточну навчальну аудиторну діяльність, ІСР, письмову роботу «Протокол операції» та контрольну роботу студенту виставляються оцінки за 4-ри бальною традиційною шкалою, які конвертуються у бали.

Співвідношення традиційної шкали оцінок та балів за різні форми аудиторної та індивідуальної самостійної роботи								
Практичні заняття 13 (26 годин),	5	14	ІСР - 1 робота на курс	5	8	Протокол операції 1 протокол за курс	5	10
	4	10		4	6		4	8
	3	8		3	4		3	4
	2	0		2	0			

								2	0
--	--	--	--	--	--	--	--	---	---

Оцінювання:

Оцінювання дисципліни здійснюється по завершенню вивчення усіх тем модуля на останньому практичному занятті.

До кінцевого контролю (диференційного заліку) допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені начальною програмою, були присутні на 75% аудиторних заняттях (практичні заняття) із тією накопиченою сумою балів впродовж вивчення дисципліни. Допуск у бальному вираженні не встановлюється.

До диференційного заліку не допускаються студенти, що пропустили 4 та більше практичних занять та вважаються такими, які не виконали навчальну програму і план з дисципліни.

Оцінювання дисципліни у формі диференційованого заліку здійснюється на підставі суми балів, що отримав студент за поточне навчання, виконання ІСР та написання протоколу оперативних втручань.

Сума балів має бути не меншою, ніж мінімально необхідна і відповідає мінімальному значенню оцінки Е, тобто складає 111 балів.

Дисципліна вважається зарахованою, якщо студент за поточну навчальну діяльність набрав 111 та більше балів.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні дисципліни – 200 балів, яка включає поточну навчальну діяльність бали за практичні заняття, ІРС та написання протоколу).

Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою і має визначення за системою ECTS та традиційною шкалою, прийнятою в Україні:

Кількість балів за дисципліну	Оцінка за 4-ри бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
170-200	5	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
155-169	4	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
140-154		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
125-139	3	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
111-124		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
60-110	2	FX	Незадовільно
1-59		F	Незадовільно(з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

13. Методичне забезпечення

- методичні рекомендації до кожного практичного заняття
- методичні рекомендації для виконання самостійної роботи до кожного практичного заняття
- методичні рекомендації для написання протоколів оперативних втручань
- база тестових завдань
- база ситуаційних задач
- перелік стандартизованих питань до кожного практичного заняття
- перелік практичних навичок

14. Рекомендована література

Базова.

1. Клінічна анатомія та оперативна хірургія. Т. 1: підручник / В.І.Півторак, О.Б.Кобзар, С.М.Білаш [та ін.] за ред. В.І.Півторака, О.Б.Кобзаря. – Вінниця: Нова Книга, 2021. – 568 с.
2. Ахтемійчук Ю.Т., Ю.М. Вовк, С.В. Дорошенко; О.Б.Кобзар; М.П.Ковальський;
І.Л.Первак; В.І.Півторак; К.О.Прокопець; Н.Ю.Радомська; О.А.Радомський; М.В.Пархоменко; Т.Т.Хворостяна // Оперативна хірургія і клінічна анатомія - Київ, ВСВ “Медицина”, 2018 . – 504 с.
3. Короткий курс клінічної анатомії та оперативної хірургії: навчальний посібник / В.І.Півторак, О.Б.Кобзар, Ю.Г.Шевчук. – Вінниця : Нова Книга, 2019. – 224 с.
4. Шлапак І. П., Строкань А. М. Периферична регіонарна анестезія. Навчальний посібник для лікарів-інтернів і лікарів – слухачів закладів (факультетів) післядипломної освіти / І. П. Шлапак, А. М. Строкань. – К. :, 2013. – с.8-23.

Допоміжна

15. Інформаційні ресурси

<https://likar.nmuofficial.com>

<https://sites.google.com/view/dep-osta-nmu-kyiv-ukr>